

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Miejsce na naklejkę.

Sprawdź, czy kod na naklejce to
M-200.

Jeżeli tak – przyklej naklejkę.
Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.

Egzamin maturalny

Formuła 2023

HISTORIA MUZYKI

Poziom rozszerzony

TEST DIAGNOSTYCZNY

Symbol arkusza

MHMP-R0-**200**-2212

DATA: **14 grudnia 2022 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **14:00**

CZAS TRWANIA: **do 210 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **60**

Przed rozpoczęciem pracy z arkuszem egzaminacyjnym

1. Sprawdź, czy nauczyciel przekazał Ci **właściwy arkusz egzaminacyjny**, tj. arkusz we **właściwej formule**, z **właściwego przedmiotu** na **właściwym poziomie**.
2. Jeżeli przekazano Ci **niewłaściwy** arkusz – natychmiast zgłoś to nauczycielowi. Nie rozrywaj banderol.
3. Jeżeli przekazano Ci **właściwy** arkusz – rozerwij banderole po otrzymaniu takiego polecenia od nauczyciela. Zapoznaj się z instrukcją na stronie 2.

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 23 strony (zadania 1–16), *Przykłady nutowe do wybranych zadań* oraz płytę z nagraniami.
Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Na pierwszej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
3. Rozwiązania i odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
4. Do wybranych zadań dołączono przykłady dźwiękowe nagrane kolejno na płycie.
Te zadania oznaczone są w arkuszu znakiem 🎧.
5. Kolejność nagrań zamieszczono na 4 stronie.
6. Przykłady nutowe do wybranych zadań, oznaczone znakiem 🎵, znajdują się w *Przykładach nutowych do wybranych zadań*. Przed zapoznaniem się z nagraniami i zapisem nutowym przeczytaj uważnie polecenia.
7. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
8. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
9. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.

**Zadania egzaminacyjne są wydrukowane
na następnych stronach.**

WYKAZ PRZYKŁADÓW DŹWIĘKOWYCH 🎧

Zadanie 1. – Ścieżka 1.

Zadanie 3. – Ścieżka 2.

Zadanie 4.1. – Ścieżka 3.

Zadanie 6. – Ścieżka 4.

Zadanie 8. – Ścieżka 5.

Zadanie 10. – Ścieżka 6.

Zadanie 12.

Przykład 1. – Ścieżka 7.

Przykład 2. – Ścieżka 8.

Zadanie 13. – Ścieżka 9.

Zadanie 14.

Przykład 1. – Ścieżka 10.

Przykład 2. – Ścieżka 11.

Przykład 3. – Ścieżka 12.

Zadanie 1. 📍

Zapoznaj się z zapisem nutowym oraz z fragmentem nagrania hymnu do św. Jana Chrzciciela *Ut queant laxis*, który jest związany z metodą nauki śpiewu stworzoną w XI wieku przez jednego z czołowych teoretyków epoki średniowiecza. Poszczególne wersy tego hymnu odpowiadają kolejnym stopniom nowej skali.

Hymn
II

The image shows a musical score for the hymn 'Ut queant laxis'. It consists of three staves of music. The first staff begins with a large 'U' and the lyrics 'T que- ant la- xis * reso- ná-re fibris mi- ra'. The second staff continues with 'ges- tó- rum fámu- li tu- ó-rum, sol- ve pollú- ti'. The third staff ends with 'lá- bi- i re- á-tum, sancte Io- án-nes.' The notation is square neumes on a four-line staff, characteristic of Gregorian chant notation.

U T que- ant la- xis * reso- ná-re fibris mi- ra
ges- tó- rum fámu- li tu- ó-rum, sol- ve pollú- ti
lá- bi- i re- á-tum, sancte Io- án-nes.

Zadanie 1.1. (2 pkt)

Określ typ notacji zastosowanej w zaprezentowanym fragmencie hymnu oraz podkreśl termin dotyczący stylu melodycznego tego fragmentu muzycznego.

Typ notacji: .....

Styl melodyczny: *accentus* *concentus* *discantus*

Zadanie 1.2. (1 pkt)

Podaj nazwę sześciodźwiękowego układu interwałowego, służącego do nauki śpiewu, którego poszczególne stopnie oznaczono pierwszymi sylabami kolejnych wierszy tego hymnu do św. Jana Chrzciciela: *ut-re-mi-fa-sol-la*.

.....

Zadanie 1.3. (1 pkt)

Podaj nazwę nowej metody nauki śpiewu oraz imię i nazwisko średniowiecznego teoretyka XI wieku, który jest jej twórcą.

Metoda nauki śpiewu: .....

Imię i nazwisko teoretyka: .....

Zadanie 2. (2 pkt)

Uzupełnij tabelę. Oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	<i>Bogurodzica</i> jest najstarszą z zachowanych pieśni wielogłosowych z tekstem polskim.	P	F
2.	Motet Wacława z Szamotuł <i>In Te Domine speravi</i> został skomponowany z wykorzystaniem techniki przeimitowanej typowej dla stylu szkół franko-flamandzkich.	P	F
3.	<i>Magnificat</i> Mikołaja Zieleńskiego to najstarszy przykład zastosowania techniki fauxbourdonowej w muzyce polskiej XV wieku.	P	F

Zadanie 3. 🎧

Zapoznaj się z nagraniem oraz z oryginalnym i polskim tłumaczeniem tekstu kompozycji Giovanniego Gabrielego *O Magnum mysterium*.

*O Magnum mysterium,
Et admirabile sacramentum,
Ut animalia viderunt Dominum natum
iacentem in praesepio.
Beata Virgo, cuius viscera meruerunt
portare Dominum Christum.
Alleluja.*

Wielka tajemnico
i cudowny sakramencie,
że zwierzęta ujrzały narodzonego Pana,
leżącego w żłobie.
Błogosławiona Dziewica, której ciało było
godne nieść Chrystusa Pana.
Alleluja.

www.de.wikiedia.org

Zadanie 3.1. (1 pkt)

Podaj nazwę gatunku reprezentowanego przez ten utwór.

.....

Zadanie 3.2. (1 pkt)

Wymień dwie muzyczne cechy wysłuchanego utworu, które są charakterystyczne dla szkoły weneckiej.

1. ....

2. ....

Zadanie 3.3. (1 pkt)

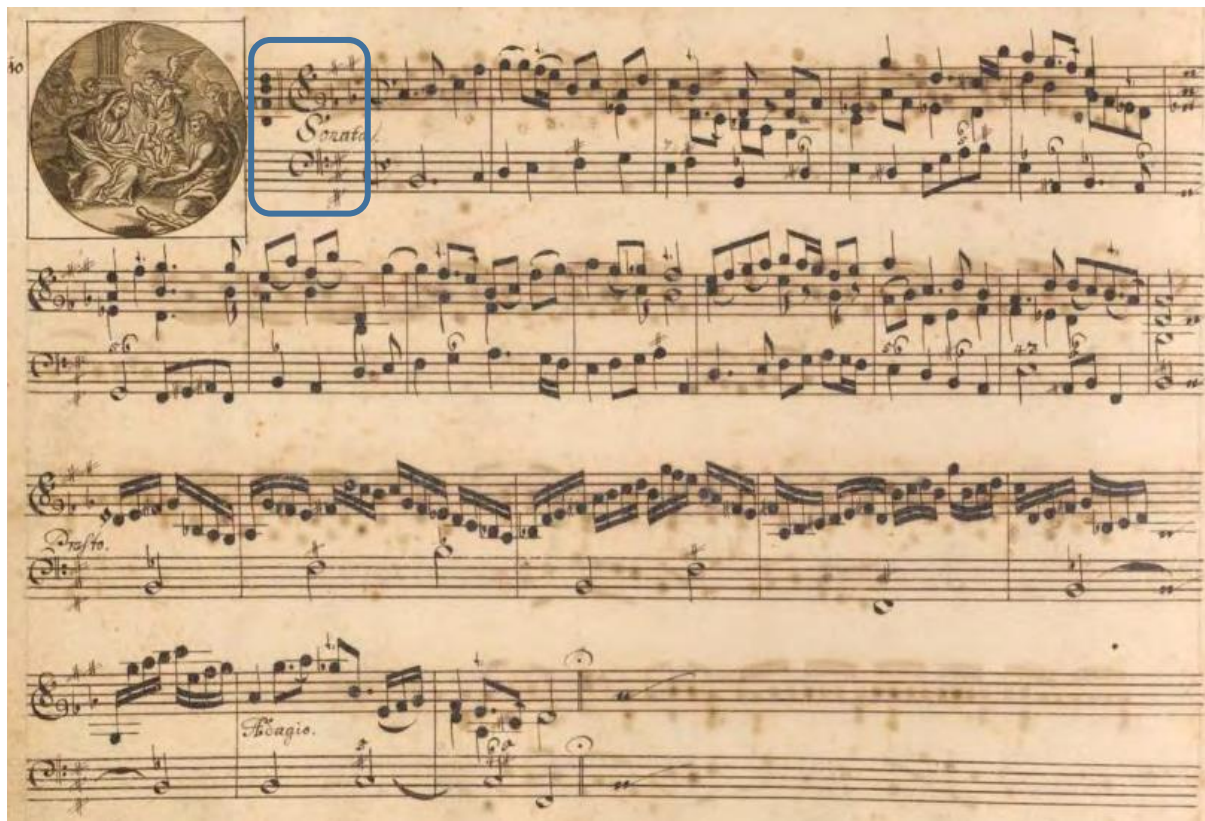
Zapisz imię i nazwisko polskiego kompozytora z przełomu XVI i XVII wieku, którego utwory reprezentują styl szkoły weneckiej.

.....

Zadanie 4.

Poniżej zamieszczono zapis nutowy pierwszej części *III Sonaty* z cyklu *Sonat różańcowych* Heinricha Ignaza Bibera (A) oraz zdjęcie muzyków wykonujących ten utwór (B).

A

B

www.bostonglobe.com

Zadanie 4.1. (1 pkt)

Wysłuchaj nagrania pierwszej części *III Sonaty* i po uwzględnieniu obsady wykonawczej napisz, jaki typ sonaty barokowej jest reprezentowany przez ten utwór.

.....

Zadanie 4.2. (3 pkt)

Nazwij instrumenty oznaczone numerami 1.–4., widoczne na ilustracji B, i przypisz każdemu wykonywaną partię utworu.

Numer	Nazwa instrumentu	Wykonywana partia
1.		
2.		
3.		
4.		

Zadanie 4.3. (0–1)

Początek zapisu utworu, zaznaczony w partyturze, świadczy o tym, że kompozytor zastosował skordaturę. Wyjaśnij znaczenie tego terminu.

.....

.....

Zadanie 5. (3 pkt)

Uzupełnij tabelę. Przy opisie dokonań każdej ze szkół przedklasycznych wpisz jej nazwę oraz przedstawiciela. Nazwisko przedstawiciela wybierz z podanych niżej.

Carl Philipp Emanuel Bach

Johann Stamitz

Christoph Willibald Gluck

Jean-Philippe Rameau

Georg Christoph Wagenseil

Opis	Nazwa szkoły	Przedstawiciel
Przyczyniła się do rozwoju koncertu i wirtuozerii gry na instrumentach klawiszowych i flecie.		
Stworzyła orkiestrę symfoniczną i przyczyniła się do powstania klasycznej symfonii.		
Przyczyniła się do powstania nowych gatunków muzyki rozrywkowej: divertimenta, serenady czy notturmo.		

Zadanie 6. 🎧 🎵

Zapoznaj się z nagraniem i fragmentem zapisu nutowego jednej z części *III Symfonii Es-dur* op. 55 „*Eroica*” Ludwiga van Beethovena. Zapis nutowy utworu znajduje się w dołączonych *Przykładach nutowych do wybranych zadań*.

Zadanie 6.1. (2 pkt)

Wymień trzy elementy muzyki, które decydują o poważnym charakterze prezentowanego fragmentu utworu.

1. ....
2. ....
3. ....

Zadanie 6.2. (1 pkt)

Podaj, z której części cyklu *Symfonii Es-dur* pochodzi wysłuchany fragment.

.....

Zadanie 6.3. (2 pkt)

Zapisz, jakie funkcje muzyczne pełnią poszczególne instrumenty kwintetu smyczkowego w pierwszych ośmiu taktach utworu.

.....

.....

Zadanie 6.4. (1 pkt)

Z instrumentów zapisanych w partyturze *III Symfonii* wybierz dwa, które są instrumentami transponującymi.

1. ....

2. ....

Zadanie 7.

Poniższa karykatura przedstawia Ferencza Liszta – kompozytora i pianistę, który zasłynął m.in. z wprowadzenia licznych nowych pomysłów do XIX-wiecznych obyczajów koncertowych.

www.timelinesandsoundtracks.blogspot.com

Zadanie 7.1. (1 pkt)

Wymień jedną z innowacji wprowadzonych przez Ferencza Liszta do XIX-wiecznych obyczajów koncertowych.

.....

.....

Zadanie 7.2. (1 pkt)

Podaj charakterystyczną cechę muzyki romantycznej, przedstawioną w przejaskrawiony sposób – na powyższej karykaturze.

.....

Zadanie 8. (0–7)

Zapoznaj się z nagraniem i zapisem nutowym *Mazurka F-dur* op. 68 nr 3 Fryderyka Chopina. Zapis nutowy utworu znajduje się w dołączonych *Przykładach nutowych do wybranych zadań*.

Przeprowadź analizę i sporządź opis *Mazurka*. W opisie uwzględnij jego budowę, rodzaj kształtowania, fakturę, zjawiska metro-rytmiczne i harmoniczne. Zapisz nazwę tańców, które stały się wzorem dla tej kompozycji, oraz wskaż elementy stylizacji muzycznej podjęte przez kompozytora.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 9. (0–1)

Zapoznaj się z poniższym tekstem autorstwa Alfreda Einsteina.

[J]est największym przedstawicielem tego prądu w romantyzmie muzycznym, który próbował nawiązać twórczy kontakt z przeszłością, nie mogąc się pogodzić z lekceważącym stosunkiem do Bacha i Haendla, Haydna i Mozarta, a przede wszystkim – Beethovena [...]; usiłował dowieść, że można jeszcze pisać sonaty, tria i kwartety.

A. Einstein, *Muzyka w epoce romantyzmu*, Kraków 1983.

Zapisz imię i nazwisko kompozytora, którego dotyczy zamieszczony fragment tekstu.

.....

Zadanie 10. 🎧

Zapoznaj się z nagraniem jednego z utworów Ignacego Jana Paderewskiego.

Zadanie 10.1. (1 pkt)

Zapisz nazwę gatunku reprezentowanego przez ten utwór, oraz określ jego obsadę wykonawczą.

Nazwa gatunku: .....

Obsada wykonawcza: .....

Zadanie 10.2. (2 pkt)

Podaj nazwę polskiego tańca, który w stylizowanej postaci występuje w wysłuchanej części utworu. Wymień dwie cechy tego tańca.

Nazwa tańca: .....

Cechy tańca:

1. ....

2. ....

Zadanie 11. (1 pkt)

Uzupełnij tabelę. Uporządkuj chronologicznie wydarzenia z historii muzyki polskiej XX wieku podane niżej. Wpisz numery 1.–4. we właściwej kolejności, gdzie 1. oznacza wydarzenie chronologicznie pierwsze, a 4. – wydarzenie chronologicznie ostatnie.

Wydarzenia	Chronologia
W Warszawie odbywa się pierwsza edycja Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Współczesnej „Warszawska Jesień”.	
Powstaje <i>Epizod na maskaradzie</i> – ostatni poemat symfoniczny Mieczysława Karłowicza, nad którym pracę przerwała śmierć kompozytora.	
Karol Szymanowski zostaje pierwszym rektorem Wyższej Szkoły Muzycznej w Warszawie.	
Krzysztof Penderecki kończy <i>Pasję wg św. Łukasza</i> .	

Zadanie 12. 🎧

We współczesnej kulturze popularnej pojawia się wiele utworów inspirowanych dziełami muzyki klasycznej lub bazujących na takich dziełach. Zapoznaj się z fragmentami nagrań dwóch wersji utworu Henry’ego Purcella *The Cold Song* – oryginalnej, w której solistą jest Jakub Józef Orliński (przykład 1.), oraz nowej wersji tego utworu w wykonaniu Stinga (przykład 2.)

Zadanie 12.1. (2 pkt)

Wymień dwie cechy wspólne obu wersjom utworu i dwie cechy różniące te wersje.

Cechy wspólne:

1. ....
2. ....

Cechy różniące:

1. ....
2. ....

Zadanie 13. 🎧

Zapoznaj się z fragmentem nagrania i opisu partytury utworu Kazimierza Serockiego.

Utwór składa się z dwunastu odcinków (od A do N), o dynamice stopniowo narastającej, a następnie opadającej do ciszy. [...] Składa się z 13 różnych barw, które pojawiają się w następującej kolejności:

1. Fortepian – przetrzyj kołki stroikowe plastikową szczoteczką
2. Klarinet – zagraj cicho nutę B bez ustnika
3. Wiolonczela – uderz prawą ręką w brzuch, a lewą w boki
4. Puzon – zagraj cicho B; usta powinny bardzo lekko dotykać ustnika
5. Fortepian – uderz palcami w zgiętą górną część otwartej pokrywy klawiatury
6. Klarinet – bez ustnika uderzaj palcami w lufę
7. Puzon – uderz w ustnik dłonią
8. Fortepian – uderzaj dłonią w struny
9. Puzon – uderzenie w gardło ustnika przylegające do instrumentu pod kątem 30 stopni
10. Wiolonczela – uderz we wszystkie struny na gryfie dłonią
11. Klarinet – do połowy zamknij ustnik dłonią i graj
12. Fortepian – uderzaj dłonią w czarne lub białe klawisze
13. Głos – wypowiedz głośno dźwięk „ch”

Zadanie 13.1. (1 pkt)

Zapisz nazwę kierunku w muzyce XX wieku reprezentowanego przez ten utwór.

.....

Zadanie 13.2. (1 pkt)

Na podstawie wysłuchanego fragmentu utworu podaj jego tytuł. Tytuł utworu wybierz z podanych niżej.

Oczy powietrza

Swinging Music

A piacere

Segmenti

.....

Zadanie 14. (3 pkt)

Zapoznaj się z nagraniami fragmentów trzech mszy, z których każda powstała w innej epoce.

Uzupełnij tabelę. Przy numerze (1.–3.) kolejnego przykładu muzycznego (zapowiedzianego w nagraniach) wpisz nazwę epoki, z której utwór pochodzi, a także nazwę typu harmoniki, która była charakterystyczna dla czasu powstania utworu.

Numer przykładu	Epoka	Typ harmoniki
1.		
2.		
3.		

Zadanie 15. (1 pkt)

Na podstawie poniższego fragmentu artykułu podaj imię i nazwisko kompozytorki wyróżnionej nagrodą Paszport „Polityki”.

Paszport „Polityki” w kategorii „Muzyka poważna” otrzymała w tym roku [...] – za niezwykle kreacje wokalne, za osobowość sceniczną i za to, że potrafi harmonijnie godzić twórczość z odtwórczością [...]. Jej utwory wykonywane były na wielu festiwalach krajowych [...]. Jest laureatką m.in. I nagrody w konkursie kompozytorskim im. Andrzeja Panufnika (1999), nagrody specjalnej na Concours Moderne w Chailly (2002), I nagrody na Międzynarodowym Konkursie Współczesnej Muzyki Kameralnej im. Krzysztofa Pendereckiego (2002) [...]. Jako śpiewaczka dokonała wielu prawykonań, np. występując w duecie z kompozytorem Cezarym Duchnowskim w recitalach na głos i komputer i nagrań dzieł współczesnych.

www.polityka.pl

.....

Zadanie 16. (15 pkt)

Wybierz jeden z poniższych tematów i napisz wypracowanie.

- W wypracowaniu rozważ problem podany w temacie.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej 250 wyrazów.
- Numer wybranego tematu wpisz w wyznaczone miejsce.
- Zapisz wypracowanie w wyznaczonym miejscu, nie pisz na marginesach.

Temat 1.

Omów przeobrażenia mszy jako formy muzycznej na przestrzeni epok. Uwzględnij relacje między muzyką a liturgią, podaj przykłady utworów i ich twórców.

Temat 2.

Zinterpretuj poniższą wypowiedź Tomasza Jasińskiego na temat muzycznego ekspresjonizmu. Swoją wypowiedź zilustruj odpowiednio dobranymi przykładami, reprezentującymi trzy różne gatunki muzyczne.

U źródeł powstania muzycznego ekspresjonizmu, skryształowanego w pierwszych latach XX wieku, leżał zdumiewający dość paradoks. Punktem wyjścia nie była tu bowiem negacja romantyzmu, lecz jego kontynuacja; a ściślej – jego wyrazowe nasilenie [...]. Pojawiło się – jak w ekspresjonistycznych manifestacjach na gruncie literatury, teatru czy plastyki – pragnienie wyrażenia doznań i odczuć krańcowych, docierających do najtajniejszych, najbardziej subiektywnych, niezwykłych, często mrocznych i skrywanych stron ludzkiego wnętrza [...].

www.journals.umcs.pl

WYPRACOWANIE

na temat nr .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ruled lines for writing.

A series of horizontal dotted lines for writing.

Dotted lines for text input.

BRUDNOPIS
(nie podlega ocenie)

HISTORIA MUZYKI

Poziom rozszerzony

Formuła 2023

HISTORIA MUZYKI

Poziom rozszerzony

Formuła 2023

HISTORIA MUZYKI

Poziom rozszerzony

Formuła 2023

